

Gabriel Naghi

CRIMINALISTICĂ – FUNDAMENTE

Gabriel Naghi

CRIMINALISTICĂ – FUNDAMENTE

Universul Juridic

București

-2014-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2014, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NAGHI, GABRIEL

Criminalistică : fundamente / Gabriel Naghi. – București : Universul
Juridic, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-450-9

343.9

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

ABREVIERI

alin.	- alineatul
art.	- articolul
C. proc. pen.	- Codul de procedură penală
cca.	- circa, aproximativ
C.N.S.A.S.	- Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
CTP	- Consultant tehnic al părților
D.I.I.C.O.T.	- Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
ed.	- ediția
Ed.	- Editura
I.N.C.	- Institutul Național de Criminalistică
I.G.P.R.	- Inspectoratul General al Poliției Române
I.N.E.C.	- Institutul Național de Expertize Criminalistice
I.P.J.	- Inspectoratul de Poliție Județean
L.I.E.C.	- Laboratorul Interjudețean de Expertize Criminalistice
lit.	- litera
n.a.	- nota autorului
n.n.	- nota noastră
op. cit.	- opera citată
p.	- pagina
pp.	- pagini
pct.	- punctul
parag.	- paragraful
R.O.F.	- Regulament de organizare și funcționare
vol.	- volumul

CUVÂNT-ÎNAINTE

*Recunoscută de multe personalități cu autoritate în materia justiției penale, drept **știința investigațiilor penale**, Criminalistica a fost, uneori în mod nemeritat, privită cu condescență, deși prin esența ei, ca și prin spiritul pe care îl promovează, este închinată unui scop deosebit: **aflarea adevărului**, indiferent în favoarea cui este stabilit.*

Ea face parte din acele discipline judiciare în care se atrage atenția asupra importanței respectării normelor deontologice de conduită a magistratului și anchetatorului în procesul judiciar.

Pentru a putea înțelege exact esența și spiritul științei criminalistice, destinată investigării faptelor penale, amintim motto-ul pe care reputatul criminalist român Constantin Țurai l-a așezat pe prima pagină a lucrării sale, apărute cu aproape 50 de ani în urmă intitulată „Criminalistică și Tehnică criminală”:

„Se aude de dincolo de milenii glasul năpăstuiților lumii care strigă prin glasul năpăstuiților de astăzi, ca un ecou perpetuu;

Descoperiți mâna criminală, mâna care a făcut atâta rău omenirii, mâna care lucrează mereu în umbră, mâna care se vrea mereu ascunsă, mâna care ne fură și ne ucide, trecând triumfătoare spre eternitate”.

În zilele noastre, când asistăm la competiția dintre juriști și criminaliști, pe de o parte, și infractori pe de altă parte, când de binefacerile unui sistem care se vrea democratic, profită cel mai mult cei din zona delincvenței, multe întrebări revin și cu privire la modul de formare al magistraților, anchetatorilor sau specialiștilor criminaliști.

Întrebarea esențială ar putea fi formulată astfel: Încotro trebuie să se îndrepte învățământul criminalistic, cum și pe ce criterii trebuie așezat?

Prezenta lucrare „Criminalistică – fundamente” a domnului dr. Gabriel Naghi vine în sprijinul învățământului criminalistic, adăugând noi elemente menite să consolideze baza de noțiuni necesare formării unui specialist în criminalistică.

Elementele fundamentale ale criminalisticii sunt expuse în dinamica lor evolutivă, astfel lucrarea prezintă atât elemente despre care se poate spune că au constituit pionieratul acestei științe, cât și mijloace de ultimă oră care au

propulsat Criminalistica în rândul științelor cu cel mai mare grad de upgradare la nou.

Când vedem care este evoluția criminalității, formele acesteia, din ce în ce mai grave, mai complexe sau mai profesioniste, numai printr-o revenire la realitate putem înțelege că formarea viitorilor magistrați, anchetatori și chiar avocați trebuie să aibă un fundament științific, modern și realist dacă se dorește combaterea cu eficiență a infracționalității.

Prof. univ. dr. Emilian Stancu

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Criminalistica, denumită pe drept cuvânt *știința stării de fapt*, este considerată astăzi una dintre cele mai importante discipline ajutătoare pentru științele juridice. Este disciplina care cârmuiește investigațiile atât în zona dreptului penal, cât și în zona dreptului privat. Nu trebuie să uităm că începuturile Criminalisticii au pornit de la identificarea autenticității semnăturii, holografe sau prin amprentare, puse pe acte cu caracter civil.

În timp, impactul emoțional asupra membrilor societății al cercetării infracțiunilor și, în special al omuciderilor, a determinat poziționarea acestei științe în zona științelor penale. Indiferent de cum este poziționată Criminalistica de către diverși specialiști, acest secol – în care dezvoltarea tehnică a determinat fundamental maniera de cercetare a infracțiunilor – o situează ca fiind o știință în plină ascensiune, având o complexitate cu totul specială, o punte de legătură între științe, tehnici de cel mai înalt nivel și arta corelării cu mecanismele din zona psihologiei și chiar a psihiatriei.

De aceea, este foarte important ca învățământul universitar de drept și nu numai să pună un accent mai mare pe însușirea de către studenți a elementelor fundamentale ale științei criminalistice, mai ales dacă ținem seama de strânsa legătură a acesteia cu dreptul procedural.

Autorul cursului de față, dr. Gabriel Naghi, aduce în atenția cititorului atât elementele teoretice care constituie fundamentul acestei științe, cât și elemente tehnice și procedurale de ultimă oră, unele dintre ele fiind de top chiar și pentru țările puternic dezvoltate și cu tradiție în acest domeniu.

Structura și logica construcției acestei lucrări fac posibilă parcurgerea cu ușurință și dau posibilitatea corelării cu activitățile practice efectuate de către organele judiciare.

Autorul, dr. Gabriel Naghi, absolvent al școlii doctorale a Facultății de Drept “Nicolae Titulescu” din cadrul Universității Craiova, demonstrează prin prezentul volum preocuparea permanentă pe care o are pentru studiul și cercetarea în acest domeniu al confruntării directe cu acțiunile infracționale.

Subliniem atât conținutul științific, cât și caracterul didactic al cursului universitar de față. Apreciem raportarea punctelor de vedere la ceea ce este mai nou în domeniu și prelucrarea unei vaste bibliografii, precum și utilizarea cazuisticii pentru soluțiile concluziilor propuse.

Și totul, într-un stil accesibil studenților și publicului larg, dornic din ce în ce mai mult să cunoască tainele unei asemenea științe care completează frumusețea dreptului, rafinamentul și noblețea scopului acestuia.

Iată de ce consider că o asemenea lucrare este necesară, cu largă și justificată trebuință pentru cei ce se pregătesc în învățământul superior juridic, în cel tehnic și medical, dar și pentru specialiștii din domeniul teoriei și practicii dreptului. Sunt tot atâtea considerente pentru care o recomandăm cu căldură.

Prof. univ. dr. Ion Dogaru
Membru corespondent al Academiei Române

Capitolul I

ELEMENTE INTRODUCTIVE

Criminalitatea reprezintă una dintre problemele fundamentale ale mondialității contemporane, dăunând societății în multe feluri – fizic, psihologic sau economic. Ea afectează persoanele, instituțiile, clasa politică, dar adevărata ei victimă rămâne societatea. Criminalitatea îi privează pe cetățenii europeni de o viață sigură, fapt ce creează un sentiment de insecuritate generalizat, cu influențe uriașe asupra neîncrederii cetățeanului în sistemul de conducere.

Contrar unei opinii foarte răspândite, nivelul global al criminalității a scăzut în întreaga Uniune Europeană în ultimii ani. Potrivit ultimelor statistici ale Organizației internaționale de poliție criminală (INTERPOL), majoritatea statelor membre au semnalat o reducere a numărului de cazuri raportate autorităților polițienești. Aici pot apare câteva semne de întrebare privind evoluția cifrei negre a criminalității, ca urmare a unei reduceri a numărului evenimentelor înregistrate, speculativ direcționate către posibilitatea unei creșteri a toleranței cetățenilor europeni față de comportamentul imigranților.

Ameliorările aduse în detectarea criminalității și în cooperarea internațională au contribuit considerabil la reducerea criminalității în Europa.

Proiectele subvenționate de Uniunea Europeană precum CTOSE (cyber-instrumente online pentru cercetarea indiciilor) furnizează un cadru de bune practici pentru strângerea, analizarea, stocarea și prezentarea de dovezi electronice.

Criminalistica este într-o continuă dinamică. În această parte introductivă, putem spune că, știința, aparținând domeniului justiției, care desemnează detectarea criminalității, apelând la diverse tehnici științifice și în special la tehnicile biochimice în cadrul unui act procesual prin care se efectuează o cercetare științifică a probelor materiale cu scopul identificării persoanelor, obiectelor, substanțelor, fenomenelor sau evenimentelor, stabilirii anumitor proprietăți, modificări de formă, aspect, conținut ori structură, precum și a mecanismului producerii acestora, este cunoscută sub denumirea de *criminalistică*¹. Ideea pe care toți și-o fac despre criminalistică este puternic

¹ H.G. nr. 458/2009 pentru modificarea H.G. nr. 368/1998 privind înființarea Institutului Național de Expertize Criminalistice – I.N.E.C., art. 1 și 2 alin. (2).

influențată de televiziune care arată detectivi parcurgând scenele crimei în căutarea unor indicii infime, care ar putea fi folosite apoi ca probe în instanță. Totuși, camera omite uneori să arate analizele științifice realizate în culise, adică în laboratoare și centre de cercetare. Este vorba despre identificarea ADN-ului, analiza urmelor de substanțe chimice și explozive și despre testele realizate pe lichide organice.

În plus, științele forensice fac apel la tehnologiile informației și ale comunicării (TIC) pentru a pune capăt problemei crescânde reprezentate de cyber-criminalitate. Pirații informatici, hackerii și difuzarea deliberată de viruși care atacă rețelele și sistemele informatice reprezintă pentru companii și guvernele europene un cost care ajunge anual la miliarde de euro. Dată fiind folosirea crescândă a calculatoarelor și a internetului, fiecare individ este o victimă potențială a cyber-criminalității.

Criminalistica zilelor noastre este mult evoluată față de ceea ce reprezenta ea acum câteva zeci de ani. Explozia tehnologică și informatică au imprimat acesteia o dinamică ascendentă care o propulsează în fruntea domeniilor ce promovează cercetarea științifică.

Cercetarea – o condiție existențială. La prima vedere, niciun obstacol nu mai poate sta la ora actuală în calea criminaliștilor: microscopia identifică orice detaliu, indiferent de mărimea mostrei cercetate, analizei chimice nu-i mai scapă nicio moleculă, genetica poate reproduce ființe vii dintr-un singur fragment, medicina reușește să urmărească traseul gândurilor în creier.

Proiectele de cercetare sunt piatra de temelie a dezvoltării politicii strategice extinse de luptă împotriva fraudei și a criminalității. Uniunea Europeană consideră că sprijinul financiar pe care ea îl acordă proiectelor în domeniul științelor forensice este o investiție în calitatea vieții tuturor cetățenilor. O acțiune specifică este consimțită pentru a armoniza procedurile și normele tehnice între diferite institute de criminalistică din cadrul Uniunii și din afara acesteia.

Progresele realizate în criminalistică în scopul de a consolida capacitatea Europei de a detecta și de a urmări diferite tipuri de criminalitate sunt de-a dreptul impresionante.

Libera circulație, ca o consecință a globalizării, a produs un fenomen de coagulare a diferitelor tipuri de criminalitate și de perfecționare, în pas cu dezvoltarea științifică, a metodelor acestora. Consecința o reprezintă dinamizarea relațiilor între structurile judiciare și standardizarea la un nivel cât mai